Blekinge läns författningssamling

Länsstyrelsen Blekinge

10FS 2025:10
Utkom från trycket den 24 april 2025.

Länsstyrelsen i Blekinge län beslutar om fastställande av vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter för grundvattentäkten Hanö i Sölvesborgs kommun;

beslutade den 24 april 2025.

Beslut
Med stöd av 7 kap. 21 § miljöbalken beslutar länsstyrelsen att inrätta vattenskyddsområde för grundvattentäkten på Hanö, Sölvesborg kommun, med den omfattning som framgår av bifogad karta, bilaga 1.

Med stöd av 7 kap. 22 § miljöbalken beslutar länsstyrelsen att nedan angivna skyddsföreskrifter ska gälla inom skyddsområdet. Föreskrifterna gäller omedelbart, även om de överklagas.

Länsstyrelsen beslutar att tillstånd och anmälan enligt föreskrifter i detta beslut ska prövas av tillsynsmyndigheten som är Miljöförbundet Blekinge Väst.

Skyddsföreskrifter
Nedan angivna föreskrifter gäller inom det skyddsområde som angivits på upprättad skyddsområdeskarta. Dessa föreskrifter gäller omedelbart. Skyddsområdet är indelat i en zon primär skyddzon. I övrigt ska iakttas vad som gäller enligt miljöbalken (1998:808) med tillhörande förordningar.

Definitioner i dessa föreskrifter

Anläggningsändamål: avser användning av material för att skapa till exempel vägar, järnvägar, parkeringsplatser och bullervallar.

Avloppsvatten: avser spillvatten eller annan flytande orenlighet, vatten som används för kylning, vatten som avleds för sådan avvattning av mark inom detaljplan som inte görs för en viss eller vissa fastigheters räkning eller vatten som avleds för avvattning av en begravningsplats, enligt 9 kap. 2 § miljöbalken.

Brandfarlig vätska: avser vätska med flampunkt som är lika med eller lägre än 100°C. Exempel på brandfarliga vätskor är bensin, eldningsolja, E85, alkoholer och många lösningsmedel.

Borrning: avser rördrivning, undersökningsborrning, geotekniska undersökningar samt jämförbara typer av borrningsarbeten i mark.

Dagvatten: är tillfälligt förekommande, avrinnande vatten på markytan eller på en konstruktion. Dagvatten som avleds inom detaljplan, som inte görs enbart för en viss eller vissa fastigheters räkning, är i 9 kap. 2 § miljöbalken definierat som avloppsvatten och är vid utsläpp miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. 1 § miljöbalken.

Hantering: enligt 14 kap. 2 § miljöbalken avser tillverkning, bearbetning, behandling, transport, omhändertagande, användning, förpackning, förvaring, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse, avledning och därmed jämförbara förfaranden inklusive spridning.

Husbehovstäkt: avser att på den egna brukningsenheten göra uttag av material som endast är menade att användas där för eget behov.

Kemiskt bekämpningsmedel: avser kemiska produkter innehållande växtskyddsmedel och biocider. En kemisk produkt som är avsedd att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer, däribland virus, förorsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom. Kombinationsgödsel som innehåller bekämpningsmedel betraktas som kemiskt bekämpningsmedel.

Miljöfarlig verksamhet: avser sådan verksamhet som klassificeras i Miljöprövningsförordningen (2013:251) samt i Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsa (1998:899).

Motordrivet fordon: avser ett fordon som för framdrivande är försett med motor. Motordrivna fordon delas in i motorfordon, traktorer, motorredskap och terrängmotorfordon enligt lagen SFS 2001:599 om vägtrafikdefinitioner.

Petroleumprodukt: avser en vätska som utgör en blandning av olika kolväten. Exempel på petroleumprodukter är bensin, diesel och eldningsolja.

Punktsanering: avser åtgärder som vidtas mot skadedjur som kan innebära störning eller kan vara skadlig för människors eller djurs hälsa och som inte är ringa eller tillfällig.

Schaktningsarbeten: avser sänkning av markytan till ett djup större än 1,5 meter eller på område större än 50 m^2.

Stukalagring: avser en mellanlagring av fast gödsel på mark utomhus där gödseln läggs upp i en limpformad hög. Stukan är till för kompostering och är en tillfällig lagring.

Täktverksamhet: avser tagande av sten, grus, sand, matjord, torv eller därmed jämförbara nyttigheter för bortforsling eller lagring eller förädling på platsen.

Upplag av timmer, GROT, bark, flis, spån, bränslepellets och jämförbara produkter: avser högar av material vars sammanlagda volym är större än 100 m^3s (stjälpt kubikmeter, yttervolym) som läggs öppet utan nederbördsskydd och direkt på marken och som ligger längre än ett år.

Uppställning: avser parkering över natten mellan kl. 22-07, och att fordonet/maskinen har lämnats obevakat. Uppställning inom inhägnat område eller inom brukningscentrum anses ej vara obevakat. Med ett brukningscentrum avses en bebodd bostadsbyggnad som inte ligger långt ifrån ekonomibyggnaderna och lantbruksdriftens centrum i övrigt.

Yrkesmässig: avser sådan verksamhet som har en viss omfattning och varaktighet, samt ett objektivt fastställbart vinstsyfte och är av självständig karaktär. Verksamheten behöver dock inte vara vederbörandes huvudsysselsättning. Kravet på vinstsyfte avser att markera gränsdragningen mot hobbyverksamhet.

Ändring av befintlig verksamhet: avser byte eller komplettering av verksamhetsinriktning/branschklassning enligt miljöprövningsförordningen eller flytt av/utökning av befintlig verksamhet in i skyddsområdet.

SKYDDSFÖRESKRIFTER

1§ Petroleumprodukter och brandfarliga vätskor

Primär skyddszon

Förbud mot all hantering av upp till 50 liter petroleumprodukter och brandfarliga vätskor som inte sker på ett sådant sätt att spill och läckage kan samlas upp och omhändertas.

Tillstånd krävs för hantering av en sammanlagd volym av överstigande 50 liter petroleumprodukter och brandfarligavätskor.

Undantag från tillstånd gäller för:

1. Transporter genom skyddszonen.
2. Användning av motorbränsle i maskiners och fordons egna tankar.

2§ Motordrivna fordon och maskiner med förbränningsmotor

Primär skyddszon

Förbud mot att ställa upp motordrivna fordon, maskiner med förbränningsmotor samt släp med innehåll av för människors hälsa eller miljön skadliga ämnen över natten mellan kl. 22-07.

Undantag från förbud gäller för:

1. På plats som är försedd med anordning som förhindrar att spill tränger ner i marken.
2. Maskiner och fordon med en tank som rymmer max 50 liter bränsle.
3. Personbilar och husbilar som är eller har varit i trafik det senaste året.

3§ Kemiska bekämpningsmedel

Primär skyddszon

Förbud mot icke yrkesmässig hantering av kemiska bekämpningsmedel utomhus.

Undantag från förbud gäller för:

1. Bekämpningsmedel med behörighetsklass 3.

Förbud mot all förvaring av kemiska bekämpningsmedel om den inte sker inomhus i torrt frostfritt utrymme med tätt och avloppslöst golv.

Förbud mot fyllning och rengöring av sprututrustning annat än på tät platta med anordning för uppsamling.

Tillstånd krävs för yrkesmässig hantering av kemiska bekämpningsmedel.

Undantag från förbud och tillstånd där inget annat anges:
1. Transporter och punktsanering mot ohyra och skadedjur som innebär olägenhet för människors eller djurs hälsa samt för svampbekämpning i byggnader.

4§ Skogsbruk

Primär skyddszon

Förbud mot upplag utomhus av timmer, GROT, bark, flis, spån, bränslepellets och därmed jämförbara produkter gäller för volymer som är större än 100 m^3s (stjälptkubikmeter).

Förbud mot att bevattna timmerupplag.

5§ Dagvatten

Primär skyddszon

Tillstånd krävs för att inrätta ny anläggning för infiltration av dagvatten.

Undantag från tillstånd gäller för:
1. Anläggningar för enbostadshus.

6§ Miljöfarlig verksamhet

Primär skyddszon

Förbud mot nyetablering av miljöfarlig verksamhet som är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt Miljöprövningsförordningen (2013:251) och som kan förorena yt- eller grundvatten.

Tillstånd krävs för tillstånds- eller anmälningspliktig ändring av befintlig verksamhet eller nyetablering av mindre verksamheter som varken är anmälnings- eller tillståndspliktig enligt miljöprövningsförordningen och som kan förorena yt- eller grundvatten.

7§ Täktverksamhet, schaktningsarbeten och borrning

Primär skyddszon

Förbud mot nyetablering av täktverksamhet inklusive husbehovstäkt.

Förbud mot att använda massor för anläggningsändamål som kan förorena yt- och grundvatten.

Tillstånd krävs för pålning, spontning, underjordsarbete, borrning, sprängning, utfyllnad och schaktningsarbeten eller likande på ett större djup än 1,5 meter eller på en yta större än 50 m^2.

Undantag från tillstånd gäller för:

1. Arbeten för drift och underhåll av befintliga ledningar (vatten-, avlopps-, fjärrvärme-, el-, fiber- och teleledningar), vägar och dikningssystem.

8§ Energianläggningar och vattenbrunnar

Primär skyddszon

Förbud mot anläggning av ny mark-, berg- och grundvattenvärmeanläggning.

Tillstånd krävs för anläggning av en ny vattenbrunn eller ändring av befintlig anläggning.

9§ Väghållning

Primär skyddszon

Förbud mot tillverkning av asfalt, oljegrus, halkbekämpnings- eller dammbindningsmedel.

Förbud mot upplag direkt på mark utan nederbördsskydd av asfalt, oljegrus, halkbekämpnings- eller dammbindningsmedel.

Tillstånd krävs för upplag av asfalt, oljegrus, halkbekämpnings- eller dammbindningsmedel på tät platta med nederbördsskydd.

Tillstånd krävs för spridning av dammbindningsmedel.

Övergångsbestämmelser

Förbud, tillståndsplikt eller anmälningsplikt för befintliga verksamheter enligt dessa skyddsföreskrifter börjar gälla två år efter det att beslutsmyndigheten fastställt skyddsföreskrifterna.

Allmänna upplysningar

Påföljd

Den som med uppsåt eller av oaktsamhet orsakar en skada eller en risk för skada eller annan olägenhet i vattenskyddsområdet kan dömas till böter eller fängelse i högst två år enligt 29 kap 2a § MB.

Vattentäktsverksamhet

Huvudmannen för vattentäkten är undantagen skyddsföreskrifterna för utförande av drift och underhåll inom vattenskyddsområde.

Tillstånd och anmälan

Tillståndsansökningar och anmälningar enligt dessa skyddsföreskrifter prövas av tillsynsmyndigheten. I de fall en verksamhet eller åtgärd kräver

anmälan till tillsynsmyndigheten skall anmälan göras i god tid innan verksamheten startar eller åtgärden vidtas. Med god tid avses minst 6 veckor.

Utgångspunkten vid tillståndsprövning enligt dessa föreskrifter är att tillstånd skall meddelas om den sökta verksamheten kan uppvisa tillräckliga skyddsåtgärder för att säkerställa vattenskyddet. Tillstånd kan därför förenas med villkor som anses erforderliga för att undvika vattenförorening.

Beslut i anmälningsärenden kan förenas med föreläggande om försiktighetsmått.

Tillståndsansökningar, anmälningar och beslut enligt dessa föreskrifter eller annan lagstiftning som berör skyddet av vattentäkten ska lämnas för kännedom till huvudmannen för vattentäkten.

Huvudmannen ska beredas tillfälle att avge yttrande innan beslut fattas i ärende som kan innebära risk för påverkan av vattentäkten.

Dispensmöjligheter
Länsstyrelsen får bevilja dispens från förbud i föreskrifterna om det finns särskilda skäl. Det framgår av 7 kap. 22 § miljöbalken (1998:808). Dispensen kan beviljas efter att hört berörda kommunala myndigheter. I beslut om dispens kan länsstyrelsen föreskriva särskilda villkor som anses nödvändiga för att skydda vattentäkten (16 kap. 2 § miljöbalken (1998:808)). Dispens får, enligt 7 kap. 26 § miljöbalken, meddelas endast om det är förenligt med föreskrifternas syfte.

Tillsyn
Tillsynen över verksamheter som bedrivs inom det aktuella vattenskyddsområdet utövas av Miljöförbundet Blekinge Väst.
Hänsynsregler
De allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken gäller alla. De kan läsas i sin helhet i miljöbalkens 2 kapitel (1998:808). De har följande innebörd:

- Kunskapskravet innebär att du är skyldig att skaffa dig den kunskap som krävs för att veta hur din verksamhet påverkar människors hälsa och miljön, och hur du kan motverka negativa effekter.
- Försiktighetsprincipen innebär att du är skyldig att vidta skyddsåtgärder och försiktighetsmått samt tåla de begränsningar av verksamheten som skäligen kan behövas när det finns risk för negativ påverkan på människors hälsa eller miljön. Du ska använda bästa möjliga teknik.
- Produktvalsprincipen innebär att du ska byta ut de kemiska produkter som innebär risk för människors hälsa och för miljön mot mindre farliga alternativ, om det finns sådana.

- Lokaliseringsprincipen innebär att platsen och lokalen där verksamheten ska bedrivas måste vara lämplig från miljö- och hälsoskyddssynpunkt.
- Bevisbörderegeln innebär att du är skyldig att kunna visa att du följer miljöbalkens regler.

Dessutom ska en verksamhetsutövare utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Detta innebär att om en yt- eller grundvattentillgång utnyttjas eller kan antas komma att utnyttjas för vattentäkt, är alla som vill bedriva sådan verksamhet eller vidta sådana åtgärder i vatten eller på land som kan skada vattentillgången, skyldiga att skaffa sig tillräckliga kunskaper och vidta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar av verksamheten och iaktta de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan fordras för att förebygga eller avhjälpa skadan.

Uppsättning av skyltar
Huvudmannen för vattentäkten ska tillse att informationsskyltar finns uppsatta på väl synlig plats invid vägar och vid huvudleder som leder in i och ut från skyddsområdet. Skyltningen ska utföras enligt de rekommendationer som givits ut av Naturvårdsverket.

För uppsättande av skyltar för utmärkning av vattenskyddsområde, inom ett avstånd av 50 meter från vägområdet, krävs enligt 46 § väglagen SFS 1971:948 länsstyrelsens tillstånd. Inom vägområdet krävs tillstånd av väghållningsmyndighet enligt 43 § väglagen SFS 1971:948. Det är lämpligt att huvudmannen regelbundet informerar samtliga fastighetsägare och brukare inom skyddsområdet om här meddelade föreskrifter.

Anmälan om olyckshändelse
Olyckshändelser, spill eller läckage inom skyddsområdet som kan medföra risk för grundvattenförorening ska omedelbart anmälas av den som orsakat tillbudet eller fått kännedom om tillbudet enligt 2 kap 1 och 5§ samt 2 kap 4§ förordningen (SFS 2003:778) om skydd mot olyckor. Anmälan ska göras till kommunens räddningstjänst (tel. 112), eller icke akuta fall till tillsynsmyndigheten. Olyckshändelser som anmäls till räddningstjänsten eller tillsynsmyndigheten ska omedelbart anmälas vidare till huvudmannen. Fastighetsägare har skyldighet att informera hyresgäster och arrendatorer om skyddsföreskrifterna.

Ersättning
Miljöbalken innehåller i 31 kap. 4 och 5 §§ regler om ersättning vid restriktioner till följd av vattenskyddsföreskrifter. Markägaren har rätt till ersättning i fall där mark tas i anspråk eller där pågående markanvändning avsevärt försvåras till följd av föreskrifter enligt 7 kap. 22 § om åtgärder eller inskränkningar som rör vattenskyddsområde.

Restriktioner som motsvarar vad som gäller enligt de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. MB medför normalt ingen rätt till ersättning.

Fastighetsägare som vill göra ersättningsanspråk väcker talan hos Mark- och miljödomstolen inom ett år från det att beslutet om vattenskyddsföreskrifter har vunnit laga kraft (31 kap 13 § MB).

Övrig lagstiftning
Tillstånd eller dispens enligt föreskrifterna i detta beslut innebär inte att det inte kan krävas prövning enligt annan lagstiftning. Några exempel på annan lagstiftning anges här nedan.

Spridning av bekämpningsmedel
Förordningen SFS 2014:425 om bekämpningsmedel styr användningen av bekämpningsmedel. Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2015:2 om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel reglerar användningen av bekämpningsmedel inom vattenskyddsområde.

Spridning av växtnäringsämnen
I förordningen SFS 1998:915 om miljöhänsyn i jordbruket anges regler för spridning av gödselmedel. I Jordbruksverkets föreskrifter SJVFS 2004:62 om miljöhänsyn i jordbruket anges regler för begränsning av antalet djur i ett jordbruk, lagring och spridning av stallgödsel samt krav för att åkermark ska anses höst- eller vinterbevuxen. I kungörelse med föreskrifter SNFS 1994:2 om skydd för miljö regleras när avloppsslam i jordbruket används.

Hantering av brandfarliga vätskor
Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2021:10 om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor ställs särskilda krav inom vattenskyddsområde.

Ny lagstiftning
Bestämmelser enligt nya lagar och förordningar, som fastställs efter beslutsdatum och som utökar skyldigheterna inom det aktuella skyddsområdet, gäller utöver här meddelade föreskrifter.

Den som upptäcker verksamheter eller händelser inom eller i anslutning till skyddsområdet som kan medföra risk för förorening bör omedelbart anmäla detta till:

Räddningstjänst
Räddningstjänsten Västra Blekinge, telefon 112

Tillsynsmyndighet
Miljöförbundet Blekinge Väst, telefon 0456 - 81 60 00

Vattentäktens huvudman/ VA-drift
Sölvesborgs Energi Vatten AB, telefon (växel) 0456-81 68 80

På Länsstyrelsens vägnar

HELENA MORGONSKÖLD

Annelie Johansson
(Enheten för Miljöprövning)

Karta på skyddsområde

Bilaga 1